

SCHOUP, Jean Gustave, journalist, romancier (Antwerpen 21 februari 1893 - Lisse [Nederland] 23 juni 1944).

Schoup studeerde van 1909 tot '11 aan het Institut St.-Ignace te Antwerpen, en behaalde het diploma van licencié en sciences commerciales. Tot zijn militaire dienst werkte hij op een scheepvaartkantoor en hoopte daarna af te studeren, maar de Eerste Wereldoorlog die uitbrak toen hij soldaat was, verijdelde zijn plannen. Schoup wenste geen officier te worden, hij maakte de eerste gevechten mee en werd op het slagveld bevorderd tot sergeant. In Bornem raakte hij gewond; zo kon hij bij de uittocht uit Antwerpen zijn familie vergezellen naar Nederland, waar hij in 1919 huwde met een officiersdochter en in de handel ging. Toen hij in 1926 naar België terugkeerde, werd hij vervolgd op beschuldiging van desertie, waarbij ook rekening werd gehouden met zijn Vlaamsgezindheid. Van de zeven maanden gevangenisstraf zat hij er vier uit.

In Brussel richtte hij het weekblad *De Nederlander* op, vooral bestemd voor de in België wonende Nederlanders. Het eerste nummer is gedateerd 27 oktober 1929. Het blad hield in 1930 op te verschijnen. Na diverse beroepen te hebben uitgeoefend vestigde Schoup zich opnieuw in Nederland, waar hij in 1932 zijn eerste roman uitgaf: *In Vlaanderen heb ik gedood*. Er volgden nog drie romans. Schoup, die ook literair werk vertaalde, zou verder van zijn pen leven en zijn laatste jaren optreden als repetitor van studenten aan de Economische Hogeschool in Rotterdam.

Het weekblad *De Nederlander* wilde niet aan politiek doen, maar „algemeen Nederlandsch” zijn. De belangstelling ging „in de allereerste plaats naar alles wat direct of indirect de belangen van de Nederlandsche stam en het Nederlandsche volk raakt”, maar het wilde daarbij „berichten over alles wat de moderne intellectueel moet weten”.

Zijn boek *In Vlaanderen heb ik gedood*, dat spoedig twee drukken beleefde, is vrijwel autobiografisch. Het schetst de atmosfeer in het Belgische leger bij 't begin van de oorlog en wordt een pleidooi voor de pacifistische motieven van de deserterende ik-figuur. Het goed geschreven, op het eind te tendentieuze werk, behoort tot de beste Vlaamse literaire documenten over de Eerste Wereldoorlog.

In Vlaanderen zelf schijnt het evenwel niet zo'n grote weerklank te hebben gevonden. Schoup werd zich in de oorlog bewust van de noodzaak van de V.B. Later interesseerde hij zich vooral voor internationaal-sociale problemen, met een duidelijke neiging tot syndicalisme en anarchisme. Bovendien was hij actief in de anti-militaristische beweging en steunde hij dienstweigeraars. In de jaren dertig gaf hij onder de schuilnaam Sydney Warburg in Amsterdam een boekje uit: *De geldbronnen van het nationaal-socialisme*. Hij werd lid van het Noord-Zuid-Nederlandsch Verbond, dat hij verliet, toen het in 1940 de Duitse zijde koos. Tijdens de bezetting weigerde hij een leerstoel te Utrecht. Hij werd op 23 juni 1944 te Lisse vermoord aangetroffen: hij was in de rug neergeschoten, in omstandigheden die nooit opgehelderd zijn.

WERKEN: *In Vlaanderen heb ik gedood* (1932).

LITERATUUR: *De Nederlander* (27 oktober 1929 - 13 maart 1930); - M. Gijsen, *In Vlaanderen heb ik gedood*, in *De Boekenkast* (1 november 1932; enigszins gewijzigd overgenomen in *Scripta Manent*, 1965); - *Lectuurrepertorium*, III (1954).

GASTON DURNEZ